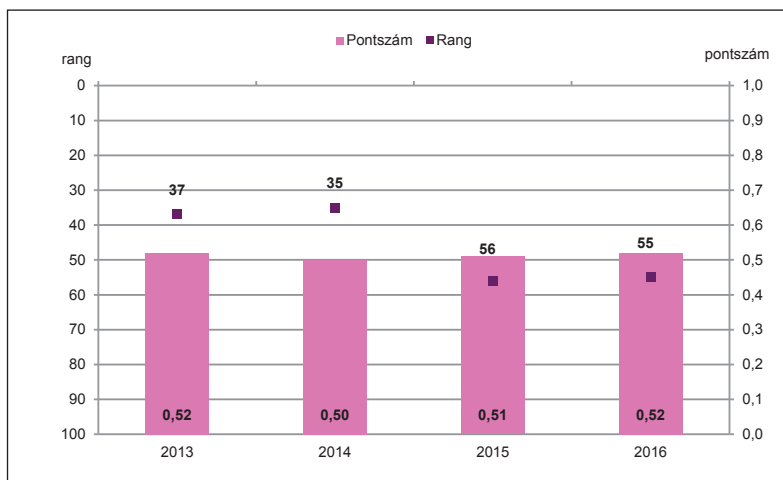

D.4.3. Nyitott kormányzat

A demokratikus joggyakorlason belül a demokratikus jogalkalmazás és demokratikus végrehajtás követelménye akkor tud maradéktalanul érvényesülni, ha az állampolgárok a kormányzati folyamatokkal összefüggő információkhoz az elérhető legteljesebb mértékben hozzájutnak. A magas szintű átláthatóság természetesen pozitív hatással van a kormányzati intézkedések társadalmi, politikai és jogi értelemben vett legitimitációjára is. A modern, XXI. századi demokratikus jogállamban az államszervezet minden tevékenységének az állampolgár egyéni szabadságának mind teljesebb érvényesülését kell szolgálnia.

Fontos kiemelni, hogy amennyiben az állampolgár nem jut hozzá az őt érintő releváns információkhoz, úgy a politikai véleményét sem tudja megfelelően kialakítani, ebből következően pedig a politikai jogait sem tudja megfelelően érvényesíteni. Magyarországon a kormány kommunikációjában jelentős előrelépések történtek az operatív tevékenység kommunikálásában. E körben mindenképpen meg kell említeni az első alkalommal 2015. március 26-án megtartott, Kormányinfó elnevezésű sajtótájékoztatót, amelynek keretében a kormány képviselői kifejezetten az állampolgároknak és az újságíróknak címezve adnak tájékoztatást a kormány közelmúltbéli döntéseiről, feladatairól, valamint a döntések mögötti politikai-gazdasági érvekről. A sajtótájékoztatóra minden esetben a kormányülések másnapján kerül sor. A döntések politikai legitimitációját segíti elő – a tájékoztatási kötelezettség teljesítésén túlmenően – az állampolgárok aktív bevonása is a döntésekbe. E körben lényeges kezdeményezés a nemzeti konzultáció, amely egyfajta szubjektív megközelítése egy-egy politikai témának, mint az adott kérdéskörrel összefüggő valamennyi társadalmi és gazdasági körülmény tárgyalása. A munkacsoport véleménye szerint a hazai politikai életben a kormányzati döntések és azok hátterének átláthatóvá tétele érdekében komoly erőfeszítések történtek a kormány részéről. A kormányzás nyitottságának értékelése azonban csak több komponens együttes vizsgálatán keresztül lehetséges. E körben fontos kiemelni a közérdekű adatigényléshez való jogot, a panaszeljárások befejezésének időszerűségét, valamint a civil szervezeteknek a kormányzat irányába

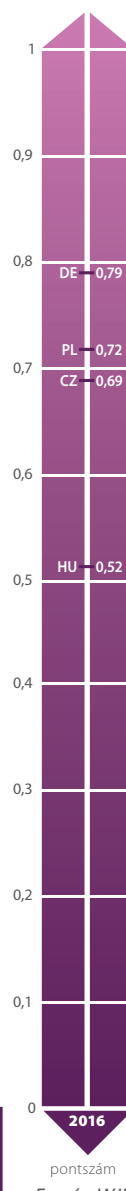

Forrás: WJP

megnyilvánuló társadalmi érdekképviseleti tevékenységét. A megjelölt részindikátorok együttes vizsgálatával és értékelésével lehet állást foglalni a kormányzati transzparencia aktuális állapotát illetően.

A World Justice Project jogállamindexének (*Rule of Law*) „nyitott kormányzat” (*Open Government*) komponense egy kísérlet a kormányzati transzparencia mérésére. A mérés szubjektív állampolgári és szakértői benyomásokon alapszik, azaz nem a tényleges átláthatóságot méri, hanem azt, hogy az állampolgárok és a szakértők mennyiben látják átláthatónak a kormányzást. Az index 0 és 1 között vehet fel értékeket, a magas értékek jelentik a pozitív benyomásokat. A kormányzati transzparencia mérése során a törvényes jogokat érintő alapvető jogszabályok és kormányzati adatok nyilvánosságát (*Publicized Laws and Government Data*), az információhoz való jogot (*Right to Information*), az állampolgári részvételt (*Civic Participation*) és a panaszeljárásokat (*Complaint Mechanisms*) veszik figyelembe.

A 2017-es kutatások alapján megállapítható, hogy ezen a területen sajnos nem történt előrelépés. A vizsgált 113 ország közül hazánk az összesített eredmények alapján 0,52 pontszámmal az 55. helyet foglalja el, míg a visegrádi négyek közül Csehország 0,69 ponttal a 20. helyet, Lengyelország pedig 0,72 ponttal a 16. helyet, vagyis mindkét ország jelentősen Magyarország előtt jár ezen a téren. A térségben a közös gazdasági érdekek és kulturális kapcsolódási pontok miatt viszonyítási pontként értékelt Németország 0,79 ponttal az összesített rangsor 10. helyét foglalja el. Szlovákiára vonatkozó adat nem áll rendelkezésünkre.

Forrás: WJP

2016-ban hazánk a kormányzat nyitottságának kérdésében továbbra is Lengyelország és Csehország mögött állt, az összes vizsgált ország között pedig a 2015-ös lecsúszás óta változatlanul a középmezőnybe tartozik.